

MINISTARSTVO PROSVETE, NAUKE I TEHNOLOŠKOG RAZVOJA REPUBLIKE SRBIJE, SRPSKO BIOLOŠKO DRUŠTVO

**TEST IZ BIOLOGIJE ZA V RAZRED OSNOVNE ŠKOLE
Okružno/Gradsko takmičenje, 9. 4. 2016. godine**

Šifra: _____

Zaokruži slovo ispred točnog odgovora.

1. Slatko mlijeko u kiselo mlijeko pretvaraju:

- a) virusi,
- b) gljive,
- v) protisti,
- g) neke bakterije.

2. Stomski aparat sudjeluje u sljedećim procesima:

- a) u vegetativnom razmnožavanju,
- b) u spolnom razmnožavanju,
- v) u oplođenju,
- g) u razmjeni plinova.

3. Koja organela nedostaje u stanicama pokorice crnog luka?

- a) jezgro
- b) vakuola
- v) kloroplast
- g) mitohondrij

4. Koja osobina **nije** karakteristična za bakterije?

- a) Neke bakterije sudjeluju u razgradnji uginulih organizama.
- b) Neke bakterije mogu biti izazivači teških bolesti.
- v) Neke vrste bakterija žive u crijevima čovjeka.
- g) Neke vrste bakterija imaju jezgro i vakuolu.

5. Škrob koji je nastao tijekom fotosinteze:

- a) koristi samo list,
- b) kroz provodne žile dospijeva do svih dijelova biljke,
- v) isparava u vanjsku sredinu,
- g) oslobađa se u procesu disanja kroz stome.

6. Utvrdi koji su iskazi točni (T) odnosno netočni (N). Zaokruži odgovarajuće slovo.

a) Debljina godova drveta ovisi o uvjetima sredine u kojoj drvo raste.	T	N
b) Nepotpuni listovi imaju nerazvijenu lisku.	T	N
v) Svaka vrsta biljaka ima specifično polenovo zrno.	T	N
g) Kaktusi obavljaju transpiraciju preko bodlji.	T	N
d) Čovjek koristi u prehrani izmijenjeno podzemno stablo krumpira.	T	N
đ) Virusi imaju staničnu organizaciju.	T	N
e) Stanice mrtve kore stabla imaju staničnu stijenku.	T	N

Poveži pojmove.

7. Organizmi se međusobno razlikuju prema složenosti, odnosno prema razinama organizacije svog tijela. Za svaku od navedenih grupa organizama u zagrade upiši sva slova koja se odnose na razine organizacije koje postoje u njihovoj gradi.

<u>Razina organizacije</u>	<u>Grupe organizama</u>
A - stanica	( ) bakterije
B - tkivo	( ) jednostanični protisti
V - organ	( ) biljke
G - sustav organa	( ) većina životinja

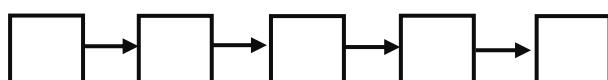
8. U zagrade upiši slovo koje označava skupinu bakterija čiji oblik tijela najpričinije odgovara određenom geometrijskom pojmu.

<u>Skupina bakterija</u>	<u>Geometrijski pojam</u>
A - koke	( ) spirala
B - spirili	( ) valjak
V - bacili	( ) lopta
	( ) krug
	( ) kocka

9. Složi odgovarajući niz.

Odredi redoslijed procesa u spolnom razmnožavanju biljaka tako što ćeš u kvadratiće upisati odgovarajuća slova:

A - oplođenje, B - oprasivanje, V - klijanje polenovog zrna,
G- obrazovanje klice, sjemena i ploda, D – cvjetanje.

10. Odgovori na pitanja.

Jasna je dobila na poklon list afričke ljubičice (reznica) od svoje drugarice Olje. Potopila je samo lisnu dršku u vodu i poslije tri tjedna list je razvio korjenove. Biljku je posadila u saksiju sa zemljom, a potom se biljka u potpunosti razvila.

a) Koji tip razmnožavanja biljke se navodi u primjeru?

---

b) Navedi drugi tip razmnožavanja kod biljaka.

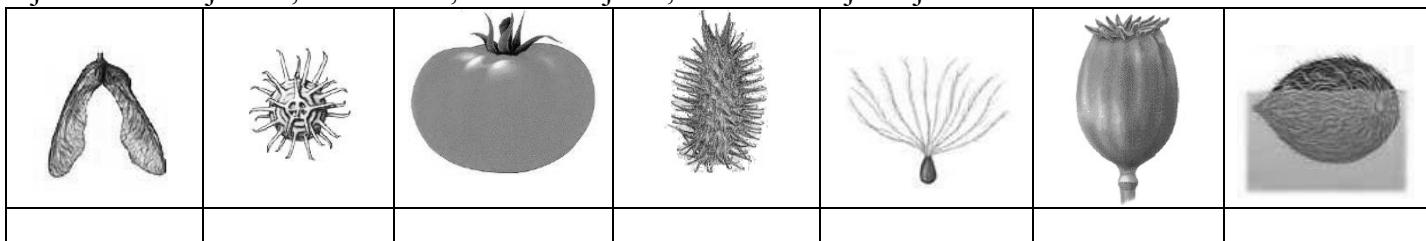
11. Dopuni rečenice.

Na temelju ponuđenih osobina grupa organizama, na prazne linije upiši nazive carstva kojima pripadaju.

- a) „U carstvu kome pripadam, uglavnom smo svi jednostanične građe. Naše stanice imaju staničnu stijenk, i nasljedni materijal koji se nalazi u citoplazmi. Mi pripadamo carstvu: _____.“
- b) „Naše tijelo je sastavljeni iz više stanica. Naše stanice imaju staničnu stijenk od celuloze i organizirano jezgro. Mi pripadamo carstvu: _____.“
- v) „Naše tijelo je također višestanično, stanice su nam organizirane u tkiva, ali nemamo staničnu stijenk. Mi pripadamo carstvu: _____.“

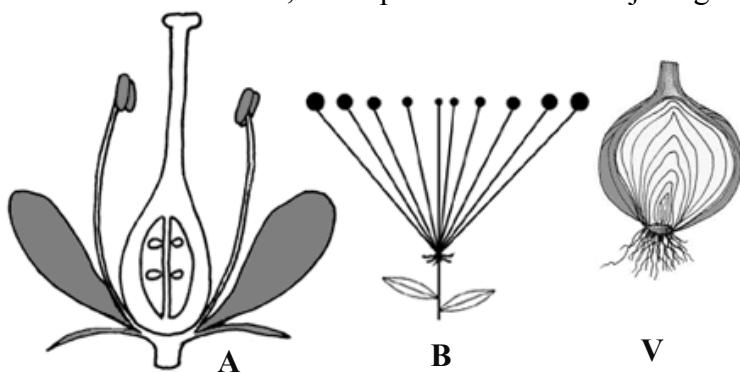
12. Popuni prazna mjesta u tablici.

Pažljivo prouči slike, a zatim upiši odgovarajuće slovo kojim je označen način rasijavanja plodova i sjemena: A - vjetrom, B – vodom, V - životinjama, G - samorasijavanjem.

13. Promatraj pažljivo slike, a zatim odgovori na zahtjeve.

Nakon analiza slika A, B i V podvuci osobine koje odgovaraju prikazanim dijelovima biljke:

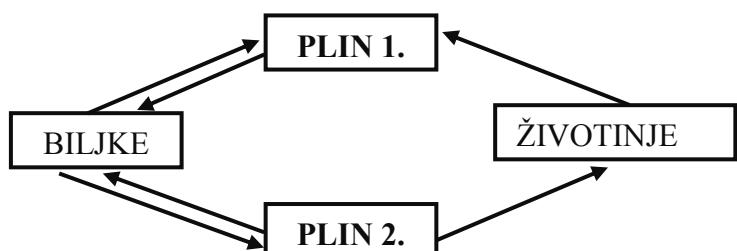
A. Prikazani cvijet je:
potpun; nepotpun; jednospol; dvospol.

B. Prikazana cvat pripada:
grozdastim cvatima; štitastim cvatima;
glavičastim cvatima.

V. Prikazani dio biljke predstavlja:
plod; korijensku krtolu; podzemno stablo;
poleglo stablo.

14. Dopuni rečenice.

Pažljivo promatraj datu shemu, a zatim na prazne linije upiši traženi pojam.

a) Plin označen brojem 1. je:

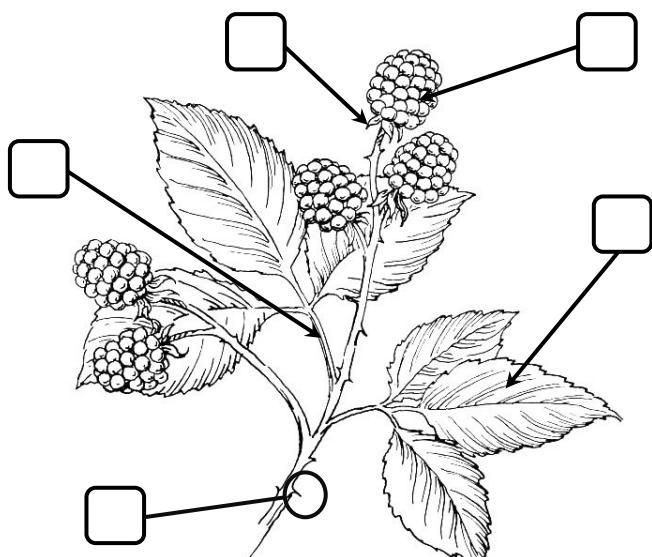
_____

b) Plin označen brojem 2. je:

_____

15. Obilježi sliku.

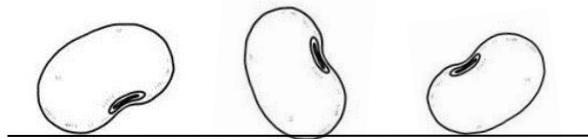
U kvadratički upiši odgovarajuće slovo koje se odnosi na prikazane dijelove grančice kupine:

- A - plod
- B - liska
- V - cvat
- G - lisna drška
- D - listići čašice
- Đ - preobražaj stabla

16. Odgovori na zahtjev.

Na slici su prikazana tri sjemena koja su u datom položaju pala na zemlju (linijom je označen položaj tla). Za svako sjeme strelicom označi u kom smjeru će rasti korijen.

17. Promatraj pažljivo sliku, a zatim odgovori na zahtjev.

Nakon analize slike kamilice podvuci sve osobine koje odgovaraju opisu dijelova biljke.

Kamilica ima:

- A - korijen koji je: žiličast, osovinski, repast, vretenast;
- B - stablo koje je: drvenasto, zeljasto, negranato, granato;
- V - list koji je: prost, složen, sjedeći;
- G - cvat koja je: grozdasta, glavičasta, štitasta, u obliku klasa.

18. Riješi Venov dijagram.

U dijagram upiši odgovarajuća slova koja opisuju osobine prikazanih listova:

- A - složen list,
- B - ima lisnu dršku,
- V - vrši transpiraciju,
- G - ima mrežastu nervaturu,
- D - ima jednu lisnu ploču.

